



Mapa verskih zajednica Novog Sada



O NOVOM SADU

Prona eni ostaci ljudskih naseobina svedo e da je sire podru je grada bilo naseljeno jo u pristoriji i ranoj istoriji. Ipk, po eci nastanka savremenog grada vezu se za izgradnju Petrovaradinske tvr ave ija gradnja zapo inje u Habzburškoj monarhiji krajem XVII veka.

Prvi naziv naselja bio je Racka (Srpska) varos, zatim Petrovaradinski Sanac koji je 1698. imao 12 grani arskih (vojni kih) i 20 zanatljiskih doma instava.

Varo postaje trgova ko središte ije multikonfesionalno stanovništvo 1748. okupljuje slobodu za svu grad koji dobija ime Neoplanta /Novi Sad, Neusatz, Ujvidek/ i status slobodnog kraljevskog grada.

U prvoj polovini XVIII veka bile su izgra ene etiri pravoslavne i katoli ka crkva, a zatim jermenska, grkokatoli ka crkva, sinagoga i protestantske crkve.

Za vreme revolucionarne 1849. grad je gotovo porušen topovima sa Petrovaradinske tvr ave, a zatim tokom druge polovine XIX veka obnovljen. To je bio period kada su i danas prepoznatljive vizure gradske jezgre formirane. Obnovu grada pratio je porast broja stanovnika. Zabeleženo je da je 1880. u Novom Sadu bilo 21.314 stanovnika, od ega 7.961 katoličkih, 6.750 pravoslavnih, 2.336 reformata, 1.417 evangeličkih, 1.101 Jevreja i 1.749 pripadnika drugih veroispovesti. Krajem 19. i po ekom 20. veka u gradu postaju vidljive zajednice nazarena, metodista i adventista.

Period ubrzanog ekonomskog i kulturnog razvoja grada, koji zapo inje krajem 19. veka zaustavljen je za vreme Svetogorskog rata (1914 -1918).

Od 1918. Vojvodina je u sastavu Kraljevine Srba Hrvata i Slovenaca, a od 1929. Novi Sad postaje administrativni, kulturni, privredni centar Dunavske banovine Kraljevine Jugoslavije.

U periodu od 1944.-1990. Vojvodina i Novi Sad su u sastavu Republike Srbije u okviru socijalističke Jugoslavije, koja je više puta menjala ime. Raspodjel SFR Jugoslavije, Srbija i Crna Gora su 1992. formirale Saveznu Republiku Jugoslaviju, a 2003. i novu državnu zajednicu Srbije i Crne Gore.

Novi Sad je danas administrativni, politički, kulturni, verski centar Autonomne Pokrajine Vojvodine izraznik na temeljima viševekovne multikulturalnosti prepoznatljiv po mešavini kultura koje su tolerantni i strpljivo oblikovale duh Novosa, ana tokom tri veka postojanja grada. Multikulturalnost i multikonfesionalnost u inile su da su Novosa, an uveli poštovanju miroljubivost, tolerantnost, rad i posve enost kao temeljne odrednice napretka.

Panonska ravnica, Dunav, Petrovaradinska tvr ava i tornjevi novosadskih crkava su slike koje putnik pro zapazi a Novosa ani nose u svom pam enju ma gde bili. Tolerantne novosadiske tonove ije jezici koji se govore na gradskim trgovima, ulicama, u škola, pozorišima i zvona njegovih crkava gra enih sa velikom pažnjom i ljubavlju. Stvarala su duh generacija novosadskih graditelja, koji nisu ponisti ni ratovi ni bune, najprezentativnije se ogleda u vizurama njegovih hramova.



EHO

Ekumenska humanitarna organizacija EHO nastavlja rad Ekumenske humanitarne službe koja je osnovana februaru 1993. na inicijativu Svetskog saveza crkava (WCC).

Crkve osniva i EHO su:

Hrišanska crkva A.V. u Vojvodini - Srbiji
Evangelici ka metodisti ka Crkva u Srbiji i Crnoj Gori
Grkokatoli ka crkva u Vojvodini

Hrišanska reformatska crkva u Srbiji i Crnoj Gori
Slova ka evangeli ka crkva A.V. u Srbiji i Crnoj Gori

EHO je crkvena humanitarna organizacija koja obezbeuje pomo velikom broju izbeglica, raseljenim lica, siromašnim sljevinama stanovništva, stariima, bolesnima, nezaposlenima i deci sirom Vojvodine bez obzira na njihovu vremensku ili nacionalnu pripadnost putem podele materijalne pomo i organizovanja i realizovanja obrazovnih i razvojnih programa i aktivnosti.

STUBOVI EKUMENIZMA - MAPA VERSKIH ZAJEDNICA NOVOG SADA

Projekat EHO i Fonda Svetskog Svetla Crkava za ekumensku saradnju i jugoistočnoj Evropi (WCC SEEPEF Fund).

Za EHO: Karol Bereš
Idea: Ana Bu

Koordinatorica projekta: Ankica Dragin
Stru ni saradnici-e: Gordana Stojakovi - za kulturu i turizam
dr Agneš Ozer - za istoriju
mr Roman Miz - za krvenu istoriju i verske zajednice

Tekstovi i prevod na engleski: Ankica Dragin
Dizajn i priprema za štampanje: Mirjana Isakov

Fotografije: Gordana Stojakovi
Ankica Dragin
Mirjana Isakov

EHO se zahvaljuje svim verskim zajednicama, organizacijama, pojedincima i najboljim saradnicima iz same organizacije koji su dali sve od sebe da pomognu pri stvaranju ove mape.

Sredstva za štampanje mape obezbe ena su putem donacija, te je je stoga ova

MAPA BESPLATNA.

Tiraž: 10.000 kom (5.000 na srpskom i 5.000 na engleskom)

Novi Sad, 2003.

Stampa: DANIEL PRINT

VERSKE ZAJEDNICE

SRPSKA PRAVOSLAVNA CRKVA

Vernici Srpske Pravoslavne Crkve su na prostore Vojvodine došli jo pre 1690. tj. tokom velike seobe Srba. Prvi vernici su stigli iz Srbije i vojnih krajina sa ostalim podru ja na kojima je bilo srpskog života. Danas na teritoriji Vojvodine živi približno 1.000.000 vernika i ima ih u svim mestima, dok su, npr., seli Turija i Parage naseljeni gotovo isklju i pravoslavnim življem. U Vojvodini postoje 3 eparhije u kojima služi skoro 4500 sveštenika.

Na sirov teritoriji Novog Sada uklju uju i naselja enej i Šangaj - Srpska pravoslavna crkva ima 11 crkava. Pored crkava, u samom centru grada nalazi se Vladanski dvor, sedište episkopa eparhije Ba ke - Srpske pravoslavne crkve, izgra en 1901. po projektu Vladimira Nikoli a i u isto nja kom stilu. Za ulazak u verske objekte Srpske Pravoslavne Crkve se od muškaraca ne zahteva posebna vrsta ode, a za žene je poželjno da nose suknju i maramu, mada nije obavezno.

Nikako u hramove nije poželjno ulaziti u kratkim pantalonama i majicama bez rukava. U baroknim crkvama prednji deo i sredina rezervisani su za muškarce, a zadnji deo za žene. U vizantinskim crkvama muškarci stoje sa desne, a žene sa leve strane. Uzak u ular dozvoljen je samo sveštenicima i iznimno muškarima. Pored 4 e pomenute crkve (vidi mapu) postoje još:

25. SPC (Kapela) sv. apostola Petra i Pavla (Petrovaradin)

Nalazi se u Petrovaradinu u ulici Vladimira Nazora u krugu Vojne bolnice. Sagra ena je 1922. a njeni prvi ikonostasi je oslikao Vasa Češki evi. Posle II Svetogorsk Rata kapela je služila kao vojni magacin, da bi 1909. bila u ena sakralna funkcija, kada je nabavljen i novi ikonostas u Gr. Bogosluženja su na crkvenoslovenskom i srpskom jeziku i odzraju se po slede em rasporedu: radnim danom je jutrenje u 8.00 h, dok se ve ernje ne odraža. Bdenje je subotom i praznikom u 7.00 h, a liturgija nedeljom i praznikom po inje u 10.00 h.

26. SPC ro enja Bogorodice (Crkva Vasn, Sr. Kamenica)

Nalazi se u Sremskoj Kamenici, u Kara or evoj ulici br.18. Na mestu današnje crkve je pre 1696. bila podignuta crkva Vavedenja Presvete Bogorodice. Jia se

obnova pomije 1732. U svom današnjem obliku sagra ena je nakon zemljotresa 1737. Izgradnja je trajala neupinj 20 godina (1737-58.), a njen novi oblik ima najviše baroknih obeležja sa elementima klasicizma. Slike na zidovima datiraju sa polovine XVII veka, a ikonostas, rad Stevana Gavrilovi a, iz 1802. U crkvi se nalazi i istorijski veoma vredna ikona Arhan eli Mihajla iz 1856, rad slikara Steve Todorovi a. Bogosluženja su na crkvenoslovenskom i srpskom jeziku i odvijaju se po slede em rasporedu: radnim danom nema jutrenja, a ve ernje u 17.00 h. Svakog petka u 17.00 h je akatist Sv. Petki. Bdenje je subotom i praznikom u 17.00 h. Nedeljom i praznikom liturgija u 9.30 h.

Uzgradnji: SPC vaznesenja Gospodnjeg

Nalazi se na Klisi, u ulici Sentandrejski put b.b. Bogosluženja su na crkvenoslovenskom i srpskom jeziku i odzraju se po slede em rasporedu: radnim danom nema jutrenja, a ve ernje u 8.00 h, a liturgija nedeljom i praznikom u 8.00 h.

Uzgradnji: SPC sv. irila i Metodija

Nalazi se na Telepu, u uglo ulica irila i Metodija i Feješ Klare i u njoj nema bogosluženja.

Uzgradnji: SPC Sv. Save

Nalazi se na Bistrici (Novom Naselju) na uglo ulice Radivoja Raše Radujkova i Bul. Slobodana Jovanovi i u njoj nema bogosluženja.

RIMOKATOLI KA CRKVA

Vernici Rimokatoli ke crkve, druge najve e verske zajednice na ovim prostorima, obitavaju ovde još od kralja Arpad (890-907.). Njeni prvi vernici i za etnicu su stigli iz Ma arske, a kasnije su došli i Avari i Sloveni iz Bugarske. Nakon oslobođenja od Turaka u Novom Sadu je crkvena opština ponovo organizovana 1702. godine. U vreme njenog osnivanja na ovim prostorima bilo je 97 crkvenih opština u današnjem smislu. Danas u Vojvodini ima oko 320.000 vernika u glavnom ma arske i hrvatske nacionalnosti, 3 biskupije i 1 vikariat, 270 crkava, 119 sveštenika i 120 pripadnika raznih monaških redova (izme u ostalih Franjevi kog, Karmeli anksog, Salesijanskog Ježujskog). Najviše vernika živi u severnom klin opština.

Na sirov teritoriji Novog Sada ova crkva ima 7 crkava, 3 samostana i 1 crkvu sa samostanom. U dvorištu Katoli kote nalaze se i zgrada Rimokatoli kog župnog ureda, tzv. Plebanija, sagra ena 1808. po projektu Georga Eflingera u barokoklasicističkom stilu koja predstavlja spomenik kulture od velikog zna jaja. Za ulazak u rimokatoli ke verske objekte ne zahteva se posebna vrsta ode, e, tj. ona bi trebala biti u granicama pristojnosti i dobrog ukusa. U samom objektu nema posebno odre enih mesta za žene i muškarce.

Iako u Novom Sadu nema svoju crkvu, u Vojvodini postoje i Evangelici ka hrišanska crkva A.V. Osnovana je 1930. broj 10.500 lanova u glavnom ma arske i ne nacionalnosti, ima 18 crkava, a sedište biskupije je u Bajši.

HRIŠ ANSKA REFORMATSKA CRKVA

Prvi vernici u Vojvodini osnovana je 1725. Njeni prvi vernici na ovim prostorima bili su Slovaci iz gornjeg delta-Ustro-Ugarske monarhije. Po etoku XVII veka bilo ih je oko 4-5.000 na ovim prostorima, 1928. ih je bilo oko 80.000, dok ih danas ima oko 65.000. Vojvo anska mesta sa najviše vernika su Ba Petrovac, Staro Pazovo, Kovica, Padina i Kisa. U Vojvodini postoje 1 episkopat sa sedištem u Novom Sadu i 35 parohija u kojima 27 sveštenika okuplja u 27 crkava.

Novosadska crkvena opština Slova ke evangelisti ke crkve A.V. datiraju iz 1725. Njeni prvi vernici na ovim prostorima bili su Slovaci iz gornjeg delta-Ustro-Ugarske monarhije.

Na sirov teritoriji Novog Sada i 1 crkvu (vidi mapu). Za ulazak u crkvu i verske objekte ne zahteva se posebna vrsta ode, e, tj. ona bi trebala biti u granicama pristojnosti i dobrog ukusa. U samom objektu nema posebno odre enih mesta za žene i muškarce.

Iako u Novom Sadu nema svoju crkvu, u Vojvodini postoje i Evangelici ka hrišanska crkva A.V. Osnovana je 1930. broj 10.500 lanova u glavnom ma arske i ne nacionalnosti, ima 18 crkava, a sedište biskupije je u Bajši.

Iako u Novom Sadu nema svoju crkvu, u Vojvodini postoje i Evangelici ka hrišanska crkva A.V. Osnovana je 1930. broj 10.500 lanova u glavnom ma arske i ne nacionalnosti, ima 18 crkava, a sedište biskupije je u Bajši.

Iako u Novom Sadu nema svoju crkvu, u Vojvodini postoje i Evangelici ka hrišanska crkva A.V. Osnovana je 1930. broj 10.500 lanova u glavnom ma arske i ne nacionalnosti, ima 18 crkava, a sedište biskupije je u Bajši.

Iako u Novom Sadu nema svoju crkvu, u Vojvodini postoje i Evangelici ka hrišanska crkva A.V. Osnovana je 1930. broj 10.500 lanova u glavnom ma arske i ne nacionalnosti, ima 18 crkava, a sedište biskupije je u Bajši.

Iako u Novom Sadu nema svoju crkvu, u Vojvodini postoje i Evangelici ka hrišanska crkva A.V. Osnovana je 1930. broj 10.500 lanova u glavnom ma arske i ne nacionalnosti, ima 18 crkava, a sedište biskupije je u Bajši.

Iako u Novom Sadu nema svoju crkvu, u Vojvodini postoje i Evangelici ka hrišanska crkva A.V. Osnovana je 1930. broj 10.500 lanova u glavnom ma arske i ne nacionalnosti, ima 18 crkava, a sedište biskupije je u Bajši.

Iako u Novom Sadu nema svoju crkvu, u Vojvodini postoje i Evangelici ka hrišanska crkva A.V. Osnovana je 1930. broj 10.500 lanova u glavnom ma arske i ne nacionalnosti, ima 18 crkava, a sedište biskupije je u Bajši.

Iako u Novom Sadu nema svoju crkvu, u Vojvodini postoje i Evangelici ka hrišanska crkva A.V. Osnovana je 1930. broj 10.500 lanova u glavnom ma arske i ne nacionalnosti, ima 18 crkava, a sedište biskupije je u Bajši.

Iako u Novom Sadu nema svoju crkvu, u Vojvodini postoje i Evangelici ka hrišanska crkva A.V. Osnovana je 1930. broj 10.500 lanova u glavnom ma arske i ne nacionalnosti, ima 18 crkava, a sedište biskupije je u Bajši.

Iako u Novom Sadu nema svoju crkvu, u Vojvodini postoje i Evangelici ka hrišanska crkva A.V. Osnovana je 1930. broj 10.500 lanova u glavnom ma arske i ne nacionalnosti, ima 18 crkava, a sedište biskupije je u Bajši.

Iako u Novom Sadu nema svoju crkvu, u Vojvodini postoje i Evangelici ka hrišanska crkva A.V. Osnovana je 1930. broj 10.500 lanova u glavnom ma arske i ne nacionalnosti, ima 18 crkava, a sedište biskupije je u Bajši.

Iako u Novom Sadu nema svoju crkvu, u Vojvodini postoje i Evangelici ka hrišanska crkva A.V. Osnovana je 1930. broj 10.500 lanova u glavnom ma arske i ne nacionalnosti, ima 18 crkava, a sedište biskupije je u Bajši.

Iako u Novom Sadu nema svoju crkvu, u Vojvodini postoje i Evangelici ka hrišanska crkva A.V. Osnovana je 1930. broj 10.500 lanova u glavnom ma arske i ne nacionalnosti, ima 18 crkava, a sedište biskupije je u Bajši.

